

Sveriges Folkskollärarinnors Tidning

SFT

ORGAN FÖR SVERIGES FOLKSKOLLÄRARINNEFÖRBUND

Nya lärare i ny gemenskap

I den radiokrönika över tjänstemannaorganisationernas tidningspress, som avslutades i söndags underströks bl. a., att *den yrkesarbetande som — utan att tillhöra sin egen fackorganisation — tror sig om att själv kunna lösa sina inom yrket uppkommande problem, de må vara av ekonomisk eller annan karaktär, snart märker att detta inte låter sig göra, märker att individen utanför fackorganisationen i detta organisationernas tidevarv, i stort sett är slagen till slant.* Det är ett yttrande, som man gärna vill föra vidare till de kvinnliga folkskollärare, som i våras utexaminerades från seminarierna och som i höst börjat sin första tjänstgöring inom skolan. Men det är inte bara den enskilde individen, som vid ett otal tillfällen kommer att behöva stödet av sin fackorganisation, det är också fackorganisationen, som vid ett otal tillfällen kommer att behöva den enskilde medlemmens stöd. Att vara medlem i en fackorganisation är således inte enbart ett ensidigt tagande, det är ett ömsesidigt givande och tagande mellan medlemmen och organisationen.

Den organisation, som har till uppgift att tillvarata de kvinnliga folk-

skollärarnas såväl pedagogiska som ekonomiska och rättsliga intressen, är Sveriges folkskollärarinneförbund, den äldsta av folkskolans fackorganisationer, grundad år 1906. SF kommer således att nästa år fira sitt 50-årsjubileum. Förbundet började sitt arbete vid den tidpunkt då statsmakterna beslutat, att de kvinnliga folkskollärarna skulle erhålla en lägre lönesättning än sina manliga kolleger, trots att utbildning och arbetsområde var desamma. Efter 30 års intensivt arbete för att få likalönsberättigandet tillbaka slutade den kampen genom 1937 års riksdagsbeslut med en seger. Men ännu dröjde det nästan tio år innan likalönen i praktiken var förverkligad. För de unga kvinnliga lärare, som nu börjat sin yrkesutövning, är frågan om lika lön för folkskollärare — oavsett kön — självklar, så självklar, att man kanske inte ens tänker på att förhållandena tidigare inte varit vad de nu är, och att det är tack vare vår egen fackorganisations arbete, som detta kunnat uppnås. De tänker måhända inte heller på, att det bland kollegerna på den skola där de själva tjänstgör, säkerligen finns lärare, som var med »på den tiden». Mera avlägsen är den nämligen inte.

ARG. 42 - 24 SEPTEMBER

NR **39** 1955

UR INNEHÅLLET:

Tillsynsläraryppgörelse?
Ersättning för sjukvårdskostnader
FN 10 år

Psykologutredningen

Oversikt av remissyttranden
från Folkskollärarförbunden,
Småskollärarinneförbundet,
Skolöverstyrelsen, TCO, Över-
lärarförbundet och Målsmän-
nens riksförbund

Folkskollärarförbundens engelska
kurs i Bournemouth

Ingegerd Gustafsson
rapporterar

Vi och vår organisation

Referat av Viola Rydells anförande
vid årets ombudsmöte

FN:s 10-årsjubileum

Samhället och barnfamiljerna

Utdrag ur betänkandet
SOU 1955:29

Förbundsarbetet

TCO

Lärförmedling under juni - augusti

En fråga som kan sägas vara en parallell till frågan om likalönen är frågan om tillsättningsförfarandet för folkskollärartjänster. Som bekant anser sig skolstyrelserna i detta fall fortfarande ha rätt att utannonsera en ledig folkskollärartjänst för antingen manlig eller kvinnlig befattningshavare, trots att det i Sveriges grundlag fastslagits, att kvinnor är lika berättigade som män att befordras till statstjänst. Mot att behörighetslagen inte tillämpas på folkskolans område har Sveriges folkskollärarinneförbund vid ett flertal tillfällen protesterat bl. a. i den skrivelse till k. m:t, som inlämnades den 1 februari i år. Förbundets skrivelse i denna fråga har behandlats

av 1951 års skolstyrelseutredning, som bl. a. har att ta ställning till frågan om tillsättningen av folkskollärartjänster. Då skolstyrelseutredningen förmodligen kommer att framlägga sitt betänkande under början av nästa månad är det med särskilt stor spänning, som den kvinnliga folkskollärarkåren väntar utredningens ställningstagande just i denna fråga. Oavsett skolstyrelseutredningens ställningstagande är dock en omedelbar lösning av frågan nödvändig för undvikande av en konservering av orättvisorna vid kampen om tjänsterna. Förbundet förväntar, att man inom ecklesiastikdepartementet snarast förbereder och framlägger förslag i ärendet.

Det är dock inte enbart med de stora för kåren gemensamma frågorna, som förbundet arbetar. Genom ombudsmannainstitutionen, där både pedagogisk och juridisk sakkunskap står till medlemmarnas förfogande, kan den enskilde medlemmen erhålla hjälp och råd i sina med yrkesutövningen sammanhängande enskilda angelägenheter. Att förbundsmedlemmarna också använder sig av denna förmån framgår av att under föregående år inte mindre än omkring tusentalet förbundsmedlemmar sökte ombudsmännens hjälp i olika angelägenheter.

Liksom andra fackorganisationer är Sveriges folkskollärarinneförbund anslutet till olika topporganisationer. Den fackliga topporganisationen, Tjänstemännens centralorganisation, TCO, är bl. a. kårens förhandlare gentemot statsmakterna när det gäller löne- och anställningsfrågor samt tjänstemannafrågor över huvud taget. Den samorganisation, som berör förbundets andra huvudområde, pedagogiken, är Federationen Sveriges allmänna folkskolläraryörening, FSAF, en sammanslutning av folkskolans tre stora lärarorganisationer. Dess uppgift består huvudsakligen av att anordna det stora antal fortbildningskurser i olika ämnen, som varje sommar besöks av många hundra lärare från alla

delar av landet. Till ännu en samarbetsorganisation är förbundet anslutet. Det framstår som helt naturligt att SF i sin egenskap av enbart kvinnlig organisation är anslutet till Yrkeskvinnors samarbetsförbund, YSF, där de rent kvinnliga yrkesfrågorna tillvaratas. De nu nämnda organisationernas arbetsområden går i stort sett inte utanför vårt lands gränser. En organisation däremot, som sträcker sig över de nordiska gränserna, är Nordens lärarinneförbund, till vilket SF, liksom samtliga övriga nordiska kvinnliga lärarorganisationer, är anslutet. Anslutningen till de större internationella lärarsammanslutningarna, IFTA, International Federation of Teachers Associations, och WCOTP, World Confederation of Organizations of the Teaching Profession, sker via Federationen SAF.

För att förbundet ska kunna fortsätta sitt arbete till förmån för den kvinnliga folkskollärarkåren fordras dock aktiva och solidariska förbundsmedlemmar. Även om SF kan glädja sig åt en nära 100-procentig anslutning är dock inte målet nått förrän *alla* kvinnliga folkskollärare ser det som en fullt naturlig sak att tillhöra sin yrkesorganisation. Målet är heller inte nått förrän organisationens medlemmar helt och fullt insett betydelsen av orden solidaritet och kåranda.

De folkskollärare, som i höst inträtt i lärartjänst har under det sista seminarieåret kunnat följa förbundets arbete genom SFT, som de fått sig tillsänd utan kostnad. De har också under denna tid kostnadsfritt haft förmånen att få räknas som medlemmar i förbundet. Men i och med utgången av år 1955 kan de inte längre påräkna dessa förmåner utan måste nu ingå som självständiga medlemmar i förbundet. Detta sker enklast genom att till kretskassören inom det distrikt vederbörande tjänstgör insända den anmälningsblankett, som bilades den i våras till de avgående seminaristerna utsända broschyren, Till de nyexaminerade. En förteckning över förbundets olika kretsar och kretskassörer,

geografiskt ordnade från söder till norr, återfinns också i veckans nummer.

Det har redan sagts, att Sveriges folkskollärarinneförbund har till uppgift att tillvarata den kvinnliga folkskollärarkårens pedagogiska, ekonomiska och rättsliga intressen, men SF har också en annan uppgift, att skapa en gemenskap mellan samtliga kvinnliga folkskollärare. SF hälsar de i år utexaminerade välkomna in i denna gemenskap och hoppas på ett rikt utbyte mellan förbundet och de nyinträdande medlemmarna.

Tillsynslärar- uppgörelse?

Kommunerna i Medelpad har ett regionalt samarbetsorgan för behandling av löneärenden, Centrala lönenämnden. Förhandlingar har pågått med denna centrala lönenämnd rörande tillsynslärararvodena, men dessa förhandlingar strandade våren 1954, varvid tillsynslärarna sade upp sina förordnanden och tjänsterna inom Medelpad förklarades i blockad. Den strejk pågick alltså hela förra läsåret.

Styrelsen för Medelpads centrala lönenämnd har lördagen den 17 september beslutat tillstyrka att tillsynslärarna inom de 14 kommunerna i Medelpad bör arvoderas i enlighet med de normer som gäller inom städer och köpingar. Det är sålunda att vänta att frågan om tillsynslärarnas arvoden i landskommunerna i Medelpad ska bli löst på ett sätt som lärarorganisationerna kan acceptera.

Det är att hoppas, att man även inom de kommuner där tillsynslärartjänsterna förklarats i blockad den 1 juli 1955 ska komma till insikt om nödvändigheten av att ha tillsynslärare vid skolorna.